

Detské ihriská budú pod kontrolou

VÝSTAVBA

V nových developerských projektoch sa na najmenších už myslí. No hracie prvky na ihriskách často nemajú parametre vonkajších hracích prvkov. Nová legislatíva pritvrdí.

Jana Véghová

©hn

jana.veghova@mafrasslovakia.sk

Detské ihriská vždy hrali a hrajú dôležitú úlohu v sídliskovej komunite. Prispievajú nielen ku kvalite života obyvateľov projektu, ale je to aj prirodzené miesto stretávania obyvateľov bytoviek. „Vďaka detským ihriskám sa ľudia bližšie spoznávajú. Odstraňuje sa anonymita, prispieva to k budovaniu komunity a zvyšuje bezpečnosť. Veď najlepší bezpečnostný systém je dobrý sused,“ hovorí autorizovaný architekt Juraj Jurík zo spoločnosti Študio-21 plus. To isté platí aj pre komunity psičkárov, mladých aktívnych ľudí či dokonca seniorov. Okrem detských ihrísk je tak dobré myslieť aj na miesta pre šport či pokojné oddychové zóny. Napríklad s exteriérovým grilom či komunitnou záhradkou.

Ihrisko musí spĺňať niekoľko kritérií. Už pri návrhu napríklad treba myslieť na rôzne vekové kategórie. „Jeho plochu je potrebné rozdeliť na zónu pre najmenších s pieskoviskom, domčekmi, hojdačkami. Celá zóna by mala byť zameraná na spoznávanie sveta okolo seba, mať aj vyhradenú zónu pre väčšie deti, povedzme od päť do šesť rokov, keď už hra začína byť dynamická, zameraná na rozvoj fyzických zručností,“ dodáva Juraj Jurík. Inak väčšie deti prirodzene vytlačia menšie.

Treba myslieť aj na takzvanú inkluzívnosť priestoru. „Aby ihrisko bolo prispôsobené aj deťom s rôz-

nymi zdravotnými obmedzeniami. A nemyslíme tým len deti na vozíčku, ale aj zrakovo, sluchovo postihnuté deti či napríklad deti s autizmom. Každé z týchto detí by si malo na ihrisku nájsť svoj priestor a mať možnosť byť súčasťou hry,“ vysvetľuje architekt. V západnej Európe je tento trend silný. Vidieť je to nielen na ihriskách, ale v celkovej prístupnosti verejných priestorov – chodníky, bezbariérové vstupy do budov.

Návrh projektu

Každé ihrisko tak musí byť správne navrhnuté už v projektovej fáze. Nielen rozmiestnením herných prvkov, ale aj dobre zvoleným povrchom tlmiacim pád. Ihrisko by tiež malo mať certifikované herné prvky od kvalitných a spoľahlivých dodávateľov. Pomôcť môžu recenzie či odporúčania. „Ideálne je ísť si pozrieť niektoré ich staršie realizácie, ako vyzerajú po roku, po dvoch, po 10 rokoch,“ odporúča Juraj Jurík.

V tejto oblasti už platia vcelku prísne európske normy. Od nového roka začína platiť prísnejšia legislatíva aj u nás. Tá bude vyžadovať, aby každé ihrisko prešlo po nainštalovaní vstupnou kontrolou odborníkov. Kontrola sa musí podrobiť každý rok. Cieľom je zvýšiť bezpečnosť. Ak vstupnou kontrolou neprejde, prevádzkovateľovi hrozí pokuta od 200 eur do 50-tisíc eur. Podľa údajov, ktoré majú k dispozícii kontrolóri TŮV SÚD Slovakia, prejde ročnou kontrolou iba 30 percent detských ihrísk. Po novom by malo byť skontrolovaných až 95 percent ihrísk.

„Pri kontrole zisťujeme, že zariadenia majú veľakrát konštrukčné nedostatky. Napríklad nízke zábrany proti pádu, zábrany s vodorovnými alebo so šikmými priečkami, ktoré môžu deti použiť ako stupienky na lezenie, nevyhovujúce uhly rámp alebo strmých hracích a prístupových prvkov, nedostatočné zabezpečenie proti pádu. Otvory, v ktorých môžu deti uviaznuť alebo si zakliesniť prsty,“ vysvetľuje Miroslav Turza z TŮV SÚD Slovakia.

Odborníci sprísnenie kontroly vítajú. „Pravidelná kontrola a údržba je dôležitá vždy,“ po-

Pri projektovaní ihriska sú dôležité hracie prvky aj bezpečnosť. Lacné materiály, ktoré sa používajú pri výstavbe, sa môžu podpísať pod nízku kvalitu. SNÍMKA: DREAMTIME

„
Dlhodobé
znižovanie
nákladov do
údržby ihrísk
môže viesť
k zanedbaniu ich
pravidelnej
kontroly, a tým
ohroziť
bezpečnosť detí.

Juraj Jurík,
architekt, Študio - 21 plus

dotýka Juraj Jurík. Ako dodáva, do úvahy treba brať aj potenciálny vandalizmus. O čo menej bude priestor anonymný a o čo viac ho ľudia prijmú za svoj, o to viac budú dávať pozor aj na prípadný vandalizmus a priestor si aj sami ochránia. Aj preto je dobré sa ujímať nielen o to, u koho si developer ihrisko dá naprojektovať, ale aké recenzie má samotný dodávateľ a z akých materiálov sú herné prvky aj povrch ihriska. Hoci sú trendom takzvané bezúdržbové ihriská, je to skôr zavádzajúce. „Samozrejme, rozumie sme potrebu znižovania prevádzkových nákladov ihriska, ale tento trend môže viesť k zanedbaniu pravidelnej kontroly ihrisk. A to nepovažujeme za šťastné,“ hovorí odborník.

Materiál musí zohľadňovať, že herné prvky sú určené na nestrážžený verejný priestor. „Materiály musia byť odolné proti poveternostným podmienkam, ne-

toxické a tiež je dobré myslieť na ekológiu v prípade ich výroby, ale aj prípadnej recyklácie,“ podotýka Jurík.

Trendy v zahraničí

Ako ukazuje výstavba v zahraničí, okrem trendu inkluzívnych ihrísk je záujem o väčšiu mieru individuálnosti herných prvkov. Teda napríklad tematicky ladené detské ihriská či ihriská, ktoré sú určitým výrazným dizajnovým bodom vo verejnom priestore. Napríklad rôzne vysoké veže, lanové herné prvky či rozsiahlejšie herné zariadenia a dizajnové komponenty. Určite jeden z dôvodov je u nás cena. Aj keď si developeri, ale aj mestá začínajú uvedomovať, že je potrebné na tento typ riešení, ktoré zvyšujú kvalitu života, vyčleniť aj potrebné zdroje.

U nás, bohužiaľ, stále pretrvávajúca trend nákupu lacných, a nie veľmi trvanlivých herných prvkov s nízkou dizajnovou hod-

notou. Mnohé ihriská sú potom buď rovnaké, alebo nevhodné do kvalitného verejného priestoru. Lacné ihriská je potrebné často meniť a v konečnom dôsledku mesto zaplatí za dlhšie obdobie viac.

Čo je ešte horšie, práve cena sa u nás podpisuje aj pod ďalší nešťav – falzifikáty. Zápasia s tým viaceré firmy, ktoré sa zameriavajú na vývoj a dizajn. Ako upozorňuje odborník, nie je to len problém developerských projektov, ale vo veľkej miere aj projektov, ktoré sa realizujú pre mestá a obce. „Niektoré spoločnosti bez problémov skopírujú herné prvky od významných európskych dodávateľov. Kópie nechajú vyrobiť v Číne alebo v iných krajinách, kde je výroba lacnejšia, použijú výrazne lacnejšie a menej kvalitné materiály. V konečnom dôsledku tak oklamú najmä koncového zákazníka,“ uzatvára Juraj Jurík.